

Megjelenik a lap mindennap,
pénteket kivéve.

Előfizetési ár:
Helyben egész sziniidényre 4 frt. 50 kr.
Vidékre 5 " — "
Helyben " egy óra 1 " oszt. ért.

Mindennemű hirdetések elfogad-
tatnak: kétszer hasábozott sorért
5 újkr., ismétléseknél 3 újkr.
Kincstári díj minden hirdetéstől 30 újkr.

ELŐFIZETÉSI VÉGLEGES FELHÍVÁS

„Szinházi Közlöny“re

vagy egyedül a

„Szinlap“ra.

Egy sziniévszak alatt a szinlap és bélyegjegy ezer forintnál jóval többbe kerülván, a Szinházi Közlöny kiadásával alóírt e költséget legalább felében meggazdálkodni vélte, a lap a szinlapot is hozván naponként. A részvét a hir-
lapra oly csekély, hogy újra és végle-
gesen fülkérem a t. cz. közönséget, szin-
veskedjék arra előfizetni. Nehogy azon-
ban azokra nézve, kik csupán szinla-
pot a Közlöny nélkül akarnának hor-

datni, a kényszerítés legkisebb szine is háramolják, folyó hó 20-kaig előfizet-
hetést nyitok csupán szinlapra az e-
gész sziniévszakra 1 frt. 50 krral tíj
pénzben. s azoptúl csak azok követel-
hetnek szinlapot, kik ez öszveget előfi-
zették, ez csak némi pótlása levén azon
tömerdek öszvegnek, mibe a szinlap és
bélyege kerül.

A Szinházi Közlöny a szin-
lappal az előfizetőknek ezután is, s
most már vidéki levelezésekkel is ér-
dekesítve kiszolgáltatik.

Havi Mihály,

szinigazgató s a „Kolozsvari Szinházi Közlöny“
kiadó szerkesztője.

Teljes számu példányokkal még szolgálhatunk.

Kirándulás Bukarestbe. *)

September 21-kén reggeli hetedfél órakor ültem föl Brassóban Körner gyorsszekerére, mely egyszerűs mind a málbapostát viszi, s négy izbeni előfogat váltóztatással másnap reggel 8 órakor a Concordia pompás vendéglőben szálltam le Bukarestben. Tapasztalás érlelte hitem, hogy a nemzetiség és hazai műveltség ismertetése és vendégszerető fölkaroltatása gyöngéd és jótékony hatással leginkább a színművészet által eszközölhető, s e becsületos, s reményem szerint eredményes czél miatt törekedtem Bukarestbe, hogy a hercegi színházat magyar előadásokra megnyerjem.

„Nekem magyar bérkocsist szólítson,“ mondtam a szekérkalauznak. **)

„Van uram, több ötvennél,“ viszonzá, s kikiáltott az utcára, honnan herobogott azonnal egy bérkocsi: „Itt vagyok uram, merre vigyem,“ kiáltással.

„A kalvinutczába a magyar paphoz“

„Jól van, tessék felülni“ — s 8 percz múlva benyiték az egyszerű papi lakba, s örömsugárzó arcz és ölelő karok fogadtak. Lakóvendégo voltam egész ottléteomben Kóos Ferencz urnak, ki, valamint érdekes szépségü és nyájas neje is itthon szokott magyar szívesseggel látott el. Almélkodó gyönyörrel társalogtam e kedves nővel, ki Bukarestben magyar szüléktől származván, csak ugy beszél magyarul, mint mi, bár nyelve és nemzete hazáját soha sem látta.

A bukaresti színház, s szorosabban a román színművészetre vessünk előbb egy futó pillantást, mielőtt törekvésem tárgyalásába ereszkedünk.

A város egyik legszebb pontján, gyönyörű palotától övedzve, nagy térségen áll magán a diszes művészi templom, melyet a nemzet Gyika fejedelemsége alatt épített. Belső öble nagyobb a pesti nemzeti színházénál, 84 háromsoros páholylyal, 82 támlásszékkal, 300 zártszékkal, földszinttel, ezer egyént elfogadható karzattal, s ehez mért aránylagos színpaddal. Az öltözők tágasak, s az első tagokéi egycesek, kényelmes pamlagok, zsölleszékek, tükrök s az énekesekéi zongorával ellátva; szóval a színház ujjbarkori levéu, teljes, czélszerű felosztással építettet.

A román színészet ifjukorát éli, de most már a francia helyét pótolja, melyet véglegesen kiszorított. Bécsből Mária Theresia nagy királynénk akaratja mozdítá ki a francziákat, al pítván helyébe a várszínház jelen módszerü szíuészetét, melyhez fogható a nagy német világban sehoh sem található, — Bukarestből pedig Milo bojár, ki a mellett, hogy anyagi javainak nagy részét e czélra áldozá, maga a két hercegség legnagyobb színésze. Milo Jassiban lett igazgató

*) „Pesti Napló“ után.

**) Mintegy nyolczszáz bérkocsi van Bukarestben, köztük körülbelül 50—60 ugynevezett Lipován, örjögö vallásu nép, mind nőilen, mert férfiaságtól meg van fosztva. S bukaresti barátom beszélt, hogy a mult évben Galacziban jelen volt, midőn egy négy gyermekü atya vetemedett ez örült eszmére, s csakugran kiállotta e botrányos müttetet. Egyik vallási elvük az, hogy a bünös emberiség veszszén ki, mert nem érdemes az életre.

és színész, s 8 év előtt a bukaresti román színészet bizatott reá, előbb kevesebb, utóbb tetemes segélypénzzel a nemzet pénztárából.

Milo, a mellett, hogy tapintatos igazgató, színész, költő, fordító, zeneszerző s jeles rendező, mint e tekintetben ki nem pótolta, feledhetlen, korán elhunyt Szerdahelyink.

Bukarestben soká tartá fenn magát a francia színészet, az olasz operával együtt, most román színészet van, s felváltva működik az olasz operával.

A román színészet a jelen idényre, mely october elején nyilt meg, s tart május végeig, kevés személyzetből állván, kap ezer ötszáz arany nemzeti segélypénzt, az olasz opera, mely ápril elejéig tart, kétany nyit, s így a kis Oláhország, — mert Moldava a jassit segélyzi, — mintegy harminczezer pengő forintot áldoz, míg a magyar nemzet ennek csak felét adakozza alapított színházára!

A pesti nemzeti színház élete s működése tiszteletteljes hitel és ismeret világában áll a bukaresti színházi intendaturánál, de egy virágzó vidéki színi életről tudomásnak nem volt, vagy csak igen homályos és határozatlan, s e szerint a színház megnyerése nem kis akadálylyal járt; míg végre az 1847—48-dik művészi utazás okmányait Velenceze, Bécs, Kopenhága, Páris sat. színházak színlapjait, akkori magyar előadásainkról fölmutatván, bizalmat kezdének nyerni, s három napi tanakodás után az országos színházi választmány összeült s a színházat jövő április 15-től magyar előadásokra rendelkezésem alá bocsátá, s a szerződés mellé miniszterialis concessiót csatolt — e szerint, ha Isten éltet bennünket, a színházat azon időben hazai műtermékkal nyitjuk meg.

Ezen örömhírral tértem haza kedves gazdámhoz, kivel a Hunnia könyvtárában találkoztván, a tegnapi magyar lapokat számre tízenháromat átfutottuk (itt lügg ez intézet legnagyobb jóltevőjének gr. Mikó Imre ő excellentiájának arczképe, a többi nemzeti arczképek, s különösen Vahot Imre-szép ajándékai, — kit a Hunnia különös kegyelettel emleget — a többi termetek diszesítik) Otthon a csendes papi lakban, izletes magyar ebéd s örvendő társaság várt. Ebéd alatt föltáram szervezési tervemet a leendő magyar szintársaságról. Szemben ültem Hegedüsné arczképével, ki Szerdahelyi és Hollósi Cornéliáé között függ.

Hollósi Cornelia — Hollósi névkimondással — kedves, felejthetlen emlékbén áll a bukarestiek-nél, mint karesu fiatal szépség, édes csengésü hanggal lebeg szemük előtt.

„Alig merem binni,“ mondtam, „hogy a magyar csalóányt vendégszerepre megnyerjem, bár mindent elkövetek, hogy „Hunyadi“ Máriaja, „Andorási“ Margittája s az „Éjszak csillaga“ Katalinja és a leendő „Ploermuli bucsu“ Dinórája mondjon dalt e népnek, mielőt csak a herkek csalóánya csatogtat.“

„Pedig mily becsület volna reánk, mily öröm az őt nem felejthető bukarestiekre nézve“ — mondák közösen.

„Meglátjuk, legalább részemről nincs áldozat, mire kész ne volnék, — addig elég idő — ki tudja, — ő lángol a magyar művészet becsületeért, reméljük a legjobbat“ — mondtam.

„Hát még kit?“

„Mindenkint, kire e fontos vállalatnak szüksége van; nézzék e szép menyecskét, ez fog legalább egy hónapig a népszínművek királynéja lenni.“

„Dicső!“ — kiáltott fel tapsolva.

„Ugy-e, ismeri ön Hegedüsét.“

„Öt év előtt, én találtam e művészi gyémántot Kassán.“

„Ily rövid idő alatt mint lett ily nagygyá, oh beszéljen róla, oly sok szépet olvastam felőle.“

„Akkoriban az aradi társasággal voltunk Kassán, s mint igazgató gyakran a pénztárhoz futottam, mert nem igen csurrant, inkább csak csepegett. Egy ragyogó szemű, szende fiatal lányka naponként megjelent páholyért, s örömet várakozott, ha jegyváltók valának. Közlékeny és beszédes volt, de körülragyogva az ártatlanság nymbuszától.“

„Szép kisasszonyka, önök leghivebb látogatói a színháznak.“

„Oh igen, a gróf nagy magyar, és néném az operáért él hal, én pedig az énekes népszínműveket szeretem.“

„Igy már jól van, előadásaink ugyanezek, egy nap egyikért, másnap másikért, mindnyájan jönnek pedig egymásért.“

„Ugyvan, a mai „Szökött katoná“ba az én kedvemért jövünk.“

„Önből tudnánk ám képezni jó színésznőt.“

„Pedig szeretnék ám azzá lenni“ — s páholyjeggyével elfutott, mintegy megijedve attól a mit mondott.

Néhány nap múlva a kassai sétányon karon fog gróf Andrássy, s oszonnára kér fel házához, bámulatomra bemutatja a kis páholyvevő leánykát, s a színházhoz ajánlja.

Nénje zongorához ült, s a kis leány gyöngöcsengő hanggal éneklé előttem „Borgia“ első áriáját.

„Csak ide vele,“ — mondtam, s az oszonna alatt jegyzém őt el a művészetnek.

„Mi lett belőle, tudják, büszke vagyok reá, ki igazgatója voltam az utolsó fél évig, mikor Pestre hívatott; kedves tensasszony meg fogja őt látni és hallani.“

Ez ígéretet közöröm követte.

„De vajjon eljön-e?“ kérdé újra aggodó reményarczezal a papné.

„Teljes bizonynyal ígérhetem, — tegnap mult négy hete, Pesten vendége voltam s bukuresti vállalatomat említve kétszer ugrott nyakamba, s mint első igazgatóját összecsóskolt e gondolatért, itt lesz, meglátják őt, s szeretni, bálványozni fogják, mint mindenütt.“

Ebéd után felhozák a török kávét s illatos török dohányt, csibukozva szürcsöltük azt; majd belépett a levélhordó s kitárta hírlapjait az asztalra. Nekem a „Magyar Sajtó“ jutott. „Hegedüs Lajosné meg-

halt“ — e szavakra merednek szemeim, a lap lehányatlik kezemből, — ez képletes beszéd, valamelyik szerepéről van szó, hol tán remek halált mutatott — ez bírálati phrasis — gondolám s újra olvasom — elakadt lélekzettel nyújtam a papnének, ki elolvastván, kérdő, ijedt arcot süggesztett reám s az enyimről az átkos valót leolvastván, sirva fakadt.

„Málháimat ide, ugy is itt az indulási idő.“

Rebegő, akadozó bucsuszók között a hétkocsiba ugrám, mely a gyorszekérhez vitt. Másnap estve Brassóban az egész társaságom Hegedüsé halálával fogadott, a nők, barátnéi siratták, a férfiak busongtak, vagy átkozódtak.

„Feltaláltam, ápoltam, becsültem s elveszítém“ — mondtam — de annál többet veszített benne viharverte színművészetünk.

HAVI MIHÁLY.

Szörnyü nyugta.

„Alóliert francia hírlapíró, és a Mercur Universel kiadója, 50 pálczat kaptam, a mit nagyon megérdemeltem, minthogy lapom decemberi 1-ső és 17-ik számában 1800. a francziákról hazug és kisebbitő híreket közöltem; melynek nagyobb hitelességére e nyugtát saját kezemmel aláírtam, Passauban, 22-ik juniusban, 1801. Paoli.“

— Az utikai távirtdán következő rövid hír közöltetett:

„N. N. urnak — Z...ben! —

Sz. János levelei, 13 és 14-ik vers!“

Midőn a biblia e helyei fölkerestettek, ez állt a 13-dik versben: „Sok dolgot kell veletek közlenem, de pennával és tentával nem akarok írni“; — a 14-ik versben pedig: „Rémélem, hogy rövid időn látni foglak benneteket, s akkor szóval mindent elvégezhetünk.“

Érkeztek:

^{15/11} Hessenstein Móríc, gróf, Maros-Vásárhelyről.

Radák Ádám báró, M.-Vásárhelyről.

Ujfalvi Ádám, földbirtokos, Déésről.

Vojt János, földbirtokos, Kapjonról.

Lengyel Gergely, gör. egy. lelkész, Szamosujvárról.

Hubelka Zsigmond, keresk. ügynök, N.-Váradról.

Elutaztak:

^{14/11} Alesi János, g. e. püspök ő mlsga, Szamosujvárra.

Györfi József báró, földbirtokos, Solyomköre.

Rédiger Károly, földbirtokos, Tordára.

Mohai Károly, földbirtokos, Földvárra.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: HAVI MIHÁLY.

NEUZETI

SZINHÁZ.

Felsőbb

engedélylyel.

Kolozsvártt, ma, csütörtökön, november 17-kén, 1859.

A fennálló országos szini választmány pártfogása és HAVI MIHÁLY igazgatása alatti

dalszintársaság által adatik:

GRITTI.

Eredeli történeli dráma 5 felvonásban. Irla Szigligeti.

S z e m é l y z e t :

Gritti Lajos, Magyarország nádora	Gyulai.	Athinai	Palatkai
Antal	Paulay.	Majláth	Szabó Mózsi.
Endre	Gerecs.	Dóczi	Albisi.
Moldovai vajda	Felix.	Orbán	Gritti szolgálatában Barta.
Czibak, erdélyi vajda	Simonyi.	Szerecsen	Szilasi.
Gertrúd, nővére	J.Polákovicsné	Brassói polgármester	Bokor.
Margit, leánya	Folinuszné.	Várnagy	Vadász.
Róza, ennek barátnéja	Pataki Róza.	Komornok	Alajos.
Ártándiné, özvegy	Bodorfiné.	Nemesek, katonák, gyászkiséret.	

Történik Czibák kastélyában és Medgyesen.

Helyek ára : Zártszék 70 kr. Földszint 42 kr. Altishti jegy 21 kr.
Karzat 13 kr. osztr. ért.

Kezdeté fél 7 órakor, vége 9-kor.